

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการลดค่าเงินบาท ระหว่างปี พ.ศ. 2531-2540

โดย

นางพวงเพชร มาลารักษ์

สิงหาคม 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทรพศิริ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาบริหารธุรกิจและการตลาดการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทในระหว่างปี พ.ศ. 2531-2540 และศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการหาระดับอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสมของไทย โดยการคำนวณในรูปอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยและการหาดัชนีค่าเงินบาทจากทฤษฎีอำนาจซื้อเสมอภาค

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลรายเดือนจากสถิติข้อมูลเศรษฐกิจการเงินของสำนักงานเศรษฐกิจและการคลัง กระทรวงการคลัง และจากเอกสารของธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลการวิจัยได้ให้คำตอบในเรื่องการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการลดค่าเงินบาทพบว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หรือที่ความเชื่อมั่น 99% อัตราแลกเปลี่ยนทันที (spot rate) มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทสูง ได้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเท่ากับ 1 ($R^2 = 1$) เป็นไปตามทฤษฎีอัตราแลกเปลี่ยนเสมอภาคผู้วิจัยจึงได้พิจารณาตัดอัตราแลกเปลี่ยนทันทีออกไปแล้วพิจารณาเฉพาะตัวแปรอิสระที่เหลือพบว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หรือที่ความเชื่อมั่น 99% ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการลดค่าเงินบาทได้แก่ดุลการชำระเงินและอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ ได้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเท่ากับ 0.419 ($R^2 = 0.419$) ซึ่งมีความหมายว่า ดุลการชำระเงินและอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทได้ถูกต้อง 41.9 %

จากการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยซึ่งถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการนำเข้าและมูลค่าการคำนวณในรูปของค่าเงินบาทต่อ 1 หน่วยสกุลเงินตราต่างประเทศคู่ค้าที่มีมูลค่าการค้ารวมกันในปี พ.ศ. 2541 สูงสุด 10 ประเทศแรก โดยศึกษาข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม 2541 โดยใช้ปี พ.ศ. 2529 เป็นปีฐาน ปรากฏว่าแนวโน้มของดัชนีค่าเงินบาททั้งสองที่ถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการนำเข้าและมูลค่าการค้ารวมจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันตลอด โดยดัชนีค่าเงินบาทมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ต้นปีและมีค่าดัชนีเข้าใกล้ 100 ในปลายปี ทำให้ค่าเงินบาทมีค่าเพิ่มขึ้นและการหาดัชนีค่าเงินบาทจากทฤษฎีอำนาจซื้อเสมอภาคซึ่งหาโดยดัชนีราคาผู้บริโภค โดยเปรียบเทียบค่าเงินบาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ ในการทดสอบทฤษฎีนี้เพื่อนำมาใช้ในทางปฏิบัติยากมาก เพราะแต่ละประเทศใช้กลุ่มสินค้าที่ต่างกันในการคำนวณ ดัชนีราคาต่างกัน

ผลการวิจัยค่าเงินบาทที่วัดโดยดัชนีราคาผู้บริโภคโดยใช้ปี 2538 เป็นปีฐาน เนื่องจากเป็นปีที่ค่าเงินบาทอยู่ในระดับที่เหมาะสมพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 100 นับจากปี 2538 เป็นต้นมาและดัชนีราคาผู้บริโภคมีผลต่อค่าเงินบาทช่วงปล่อยค่าเงินลอยตัว หลังจากปล่อยค่าเงินลอยตัว ค่าเงินบาทได้อ่อนลงอย่างมาก (overshoot) ตามดัชนีราคาผู้บริโภคที่ทะยานขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากอยู่ในช่วงเริ่มลอยตัว